

442

BE 10

OŚRODEK MECHATRONIKI

Nazwa ONB/ZNB

Główny wykonawca

doc.dr inż. Tadeusz Gałazka

Wykonawcy:

Tadeusz Gałazka

Andrzej Staszewski

Badanie współczynników K_{vs} kurków /zaworów/ kulowych
produkcji P.P."ARBUD"

(Tytuł pracy, numer i tytuł etapu)

Zleceniodawca

Ośrodek Badawczo Rozwojowy Ciepłownictwa

ul. Małewskiego 3, 02-104 Warszawa

Kierownik Ośrodka Mechatroniki

mgr inż. Maciej Oleksiuk

ZASTĘPCA DYREKTORA
d/s Badawczo Rozwojowych

dr inż. Jan Jablkowski

Pracę zakończono dnia ...31.10.1996r.....

Nr arch. ...7353.....

Nr zlecenia ...5566.....

Analiza deskryptorowa

ZAWORY KULOWE - BADANIA - WSPÓŁCZYNNIKI PRZEPŁYWU K_{vs} -
- SZCZELNOŚĆ ZEWNĘTRZNA - SZCZELNOŚĆ ODCIĘCIA

Abstrakt

Sprawozdanie zawiera:

- opis i wyniki badań współczynników przepływu K_{vs} zaworów kulowych o średnicach DN15, DN20, DN25, DN32, DN40, DN50, DN65, DN80, DN100.
- wyniki prób szczelności zewnętrznej wodą i szczelności odcięcia wodą dla DN32, DN50, DN80.
- wyznaczone wartości K_{vs} dla DN125 i DN150.

Tytuły poprzednich sprawozdań

Nie było

Rozdzielnik

Egz. 1. OIN .....

Egz. 2. OBRC .....

Egz. 3. OME .....

S P I S   T R E Ś C I

	str.
1. Podstawa opracowania	4
2. Przedmiot badań	4
3. Cel i zakres badań	4
4. Stanowisko do wyznaczania charakterystyk przepływowych	5
5. Stanowisko do prób szczelności zamknięcia wodą i prób szczelności zewnętrznej wodą	6
6. Wyniki badań	6
7. Określenie wartości K_{vs} w oparciu o badania modeli . .	7
8. Uwagi końcowe	9

1. Podstawa opracowania

Formalną podstawę opracowania stanowi zlecenie Ośrodka Badawczo Rozwojowego Ciepłownictwa Nr NC/TS/2047/96.

W oparciu o dokonane ustalenia pomiędzy Zleceniodawcą a Wykonawcą - Ośrodkiem Mechatroniki Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów - otwarto zlecenie nr 5566 pt.: "Badania współczynników K_{vs} kurków /zaworów/ kulowych P.P."ARBUD". Ustalenia obejmujące między innymi zakres badań i normy w oparciu o które zostaną one wykonane podano w piśmie Nr OME/190/96 do Zleceniodawcy. Zostały one zaakceptowane przez Zleceniodawcę pismem / Faxem Nr NC/TS/2496/96r.

2. Przedmiot badań

Do badań dostarczono z OBRC SPEC niżej wymienione zawory kulowe o PN2,5MPa: DN32 - 1szt., DN50 - 1szt., DN80 - 1szt. Z ARBUD dodatkowo dostarczono dla porównań K_{vs} pomierzonych i określonych w oparciu o teorię podobieństwa zawory: DN15 - 1szt., DN20 - 1szt., DN25 - 2szt., DN40 - 1szt., DN65 - 1szt., DN100 - 1szt.

Przyjęto oznakowanie kołnierzy zaworów. Przez "A" oznaczono kołnierz od strony uchwytu zaworu w jego położeniu otwartym. Przez "B" oznaczono kołnierz przeciwny, co pokazano na rysunkach 1 i 2.

Dla modelowego określenia K_{vs} dla zaworów kulowych DN125 i DN150 dostarczono dokumentację konstrukcyjną.

3. Cel i zakres badań

Celem badań było:

- wyznaczenie współczynników przepływu K_{vs} zaworów kulowych,
- wykonanie próby szczelności zewnętrznej wodą,
- wykonanie próby szczelności zamknięcia wodą,
- określenie wartości K_{vs} dla zaworów kulowych DN125 i DN150 w oparciu o badania przebadanych zaworów traktowanych jako modele.

4. Stanowisko do wyznaczania charakterystyk przepływowych

Schemat części stanowiska na której wykonuje się badania przedstawiono na rys. 1. Jest to część pomiarowa stanowiska wodnego Laboratorium Wodnego Ośrodka Mechatroniki służącego do wyznaczania charakterystyk $Q = f/\Delta p/$ o ciśnieniu zasilania do 1,6MPa. Stanowisko wodne spełnia wymagania ustalone w PN-83/M-74201 "Armatura przemysłowa. Zawory regulujące. Wymagania i badania" oraz dla PN-82/M-42050 "Automatyka przemysłowa. Regulatory o bezpośrednim działaniu ciągłym. Wymagania i badania" i ISO/IEC publikacja 534-2-3.

Wartości K_{vs} zgodnie z wymaganiami wyżej wymienionych norm wyznaczono dla $\Delta p = 0,1\text{MPa}$. Charakterystyki przepływowe $Q = f/\Delta p/$ określano mierząc strumień objętości Q dla kolejno zadawanych /w możliwościach stanowiska/ Δp zależnych od DN zaworu kulowego. Przeprowadzono je tak by zgodnie z normą IEC publikacja 534-2-3 p.7.12 określanie wartości K_{vs} było wykonane przy takiej minimalnej różnicy ciśnień, przy której liczba Reynolisa $Re > 4 \cdot 10^4$.

Dla pozostałych przypadków badania prowadzono przy Δp mieszczącym się w przedziale $0,035 \leq \Delta p \leq 0,1\text{MPa}$, w którym również $Re > 4 \cdot 10^4$.

Stanowisko wodne w części pomiarowej zawiera dwie wymienne proste rury o średnicy wewnętrznej D dobieranej do średnicy nominalnej DN badanego zaworu kulowego. Długość prostego odcinka na dopływie dla każdego zaworu kulowego jest większa od $20D$, a na odpływie większa od $7D$. Punkty do pomiaru różnicy ciśnień Δp są umieszczone w odległości $2D$ na dopływie do zaworu kulowego i odległości $6D$ na odpływie z zaworu kulowego.

Do pomiaru strumienia objętości stanowisko jest wyposażone w przepływomierze turbinowe:

PT15, zakres 0,3 do $6\text{m}^3/\text{h}$

PT50, zakres 5 do $50\text{m}^3/\text{h}$,

PT100, zakres 24 do $240\text{m}^3/\text{h}$.

Przepływomierze te są połączone z miernikiem MP wyposażonym w przełączniki przepływomierzy, wskaźnik chwilowych strumieni objętości, mierniki objętości przepływającej wody i czasu.

Zestaw zapewnia dokładność pomiaru do 2% aktualnej wartości przepływu.

Do pomiaru różnicy ciśnień stanowisko jest wyposażone w przetwornik różnicy ciśnień Δp o zakresie do 200kPa oraz manometr przetwornika różnicy ciśnień $M_{\Delta p}$ firmy Wallace o zakresie do 100kPa i klasie dokładności 0,1, co pozwala na uzyskanie dokładności pomiaru różnicy ciśnień na zaworze mniejszej od 2% aktualnej jej wartości.

Stanowisko wyposażone jest ponadto w filtr FS, termometr T, zawory odcinające i nastawcze Z oraz w manometry p_1 i p_2 o zakresie 1,6MPa klasy 0,4 do pomiaru ciśnień przed i za badanym zaworem kulowym, przy wstępnym zadawaniu różnicy ciśnień.

5. Stanowisko do prób szczelności zamknięcia wodą i prób szczelności zewnętrznej wodą

Schemat stanowiska przedstawiono na rys.2.

Próby przeprowadzono zgodnie z zaleceniami PN-92/M-74001. "Armatura przemysłowa. Ogólne wymagania i badania".

a/ próbę szczelności zewnętrznej wodą według punktu 2.7.2.1 normy, ciśnienie próbne wynosi 3,7MPa.

b/ próbę szczelności zamknięcia wodą według punktu 2.7.4.1 normy, ciśnienie próbne wynosi 2,75MPa.

6. Wyniki badań

a/ Wyznaczenie współczynników przepływu K_{vs} .

Pomiary wykonano dla zaworów kulowych całkowicie otwartych, dla kierunków zasilania "A" i "B", dla każdego kierunku przy pięciu wartościach zadanej różnicy ciśnień. Następnie otrzymane wyniki przeliczono dla $\Delta p = 0,1\text{MPa}$.

Wyniki pomiarów zamieszczono w tabelicy nr 1.

b/ Próba szczelności zewnętrznej wodą i próba szczelności zamknięcia wodą.

Wyniki pomiarów zamieszczono w tablicach nr 2 i nr 3. We wszystkich badanych zaworach kulowych nie wystąpiły objawy nieszczelności zewnętrznej. Dla kierunków zasilania "A" i "B" wszystkie badane zawory kulowe były całkowicie szczelne wewnętrznie /całkowita szczelność zamknięcia wodą/.

7. Określenie wartości K_{vs} w oparciu o badania modeli

Początkowym zamierzeniem było określenie wartości K_{vs} dla występujących w typoszeregu wielkości od DN15 do DN150 w oparciu o badania modeli.

Jako modele zamierzano przyjąć dostarczone przez Zleceniodawcę zawory kulowe o DN32, DN50 i DN80.

W związku z dużymi różnicami wymiarów pomiędzy elementami występujących wielkości i dla weryfikacji stosowanych w Laboratorium procedur badań modelowych uzgodniono, że Producent dostarczy występujące w typoszeregu wielkości zaworów od DN15 do DN100.

Laboratorium zaś nieodpłatnie wyznaczy doświadczalnie dla każdej z nich wartość K_{vs} bez badań modelowych.

Natomiast dla wielkości o DN125 i DN150 K_{vs} zostanie obliczone w oparciu o wyniki badań przebadanych doświadczalnie wybranych wielkości zaworów kulowych.

Za modele przyjęto zawory o DN50, DN65, DN80 i DN100 najbliższe wymiarowo do wielkości dla których obliczono w oparciu o teorię podobieństwa wielkości K_{vs} .

W oparciu o teorię podobieństwa technicznego przy zachowaniu jednolitej skali obiektu dla którego określamy poszukiwaną wartość K_{vs} a jej modelem powinno zostać zachowane pełne podobieństwo techniczne a w pierwszym rzędzie podobieństwo geometryczne pomiędzy elementami mającymi wpływ na przepływ strumienia płynu.

W przypadku zachowania podobieństwa wyprowadzono w oparciu o teorię podobieństwa technicznego zależność:

$$K_v \text{ obiektu} = K_v \text{ modelu} \left| \frac{D_{\text{obektu}}}{D_{\text{modelu}}} \right|^2 \dots \dots \dots /1/$$

gdzie za D_{obektu} przyjmowany jest charakterystyczny wymiar decydujący o przepływie np. średnica nominalna DN lub średnica wewnętrzna kuli D_k lub jak przyjęto średnica wlotu / wylotu z kuli.

Sprawdzając relacje rzeczywiste i wg dokumentacji konstrukcyjnej zachodzące pomiędzy wymiarami dostarczonych do badań zaworów i odniesienie tych relacji do zaworów dla których mają być określone w oparciu o badania modeli wartości K_{vs} stwierdzono, że przy

7

istnieniu zachowania podobieństwa rozwiązania konstrukcyjnego zaworów nie jest zachowana ta sama skala charakterystycznych wymiarów detali decydujących o przepływie.

Z badań prowadzonych przez Laboratorium Wodne OME - PIAP dla różnego rodzaju przepływowych elementów regulacyjnych, odcinających i armatury hydraulicznej stwierdzono, że można tylko w pewnym zakresie uwzględnić niezachowanie podobieństwa geometrycznego przez wprowadzenie współczynników korekcyjnych.

Ponadto stwierdzono, że w zaworach dostarczonych do badań występują odchyłki wymiarów w stosunku do deklarowanych w dokumentacji. Mierzono średnice nominalne na wlocie oraz wylocie z zaworu i średnicę przelotu w kuli każdego zaworu.

Wyniki pomiarów zestawiono w tabelicy 4.

Ponieważ wymiary pomierzonych średnic nominalnych były większe od średnicy wlotu / wylotu kuli nie korygowano pomierzonych wartości K_{vs} modeli.

Wybór przyjętych za modele wielkości zaworów wynikał z analizy podobieństwa skali ich wymiarów i kształtu i zbliżonych do siebie ich wartości współczynnika strat lokalnych. Dało to możliwość traktowania przyjętych wielkości zaworów wzajemnie pomiędzy sobą bądź jako obiektów dla których obliczano wartości K_{vs} bądź jako modeli, dla których wyznaczano wartości K_{vs} doświadczalnie.

Fragment wyników obliczeń przeprowadzonych na komputerze IBM PC 486 podano w tabelicy 5. Odnoszą się one do wielkości przyjętych za modele i obiektów dla których obliczono wg zależności 1 wartości K_{vs} dla DN125 i DN150.

Tablica 5

Średnica d_o /wlotu, wylotu kuli/	48,5	64,2	78,4	97,9	125	150	K_{vs} modelu
Średnica nominalna	K_{vs} obliczone /obektu/						
DN obiektu DN modelu	50	65	80	100	125	150	
50	155,93	151,57	154,73	167,26	1035,78	1491,52	155,93
65	273,22	265,59	211,11	293,08	1006,84	1449,85	265,54
80	407,45	396,07	404,31	437,07	1027,79	1480,01	404,30
100	635,35	617,60	630,45	681,53	1111,07	1599,93	681,59
Średnia					1045,37	1505,33	

Niezależnie od wykonanych obliczeń określono wartości K_{VS} dla DN125 i DN150 za pomocą aproksymacji w poszczególnych punktach metodą wyrównania co przedstawiono na wykresie 1.

8. Uwagi końcowe

Określone wartości K_{VS} w badaniach modelowych mieszczą się w tolerancji $\pm 0,1K_{VS}$ przyjętej w normie PN-83/M-74201 dla wyznaczania wartości znormalizowanego współczynnika przepływu K_V .

Otrzymanie nie takich samych wartości K_{VS} z kierunku "A" i kierunku "B" jest wynikiem niedokładności montażu osi otworu w kuli i korpusie, oraz odchyłek wymiarów deklarowanych w stosunku do rzeczywistych. Powinno doprowadzić się do otrzymania takich samych wartości K_{VS} z kierunku "A" i "B".

Zbiorcze zestawienie wartości K_{VS} określonych w badaniach doświadczalnych i modelowych podano w tabelicy 6.

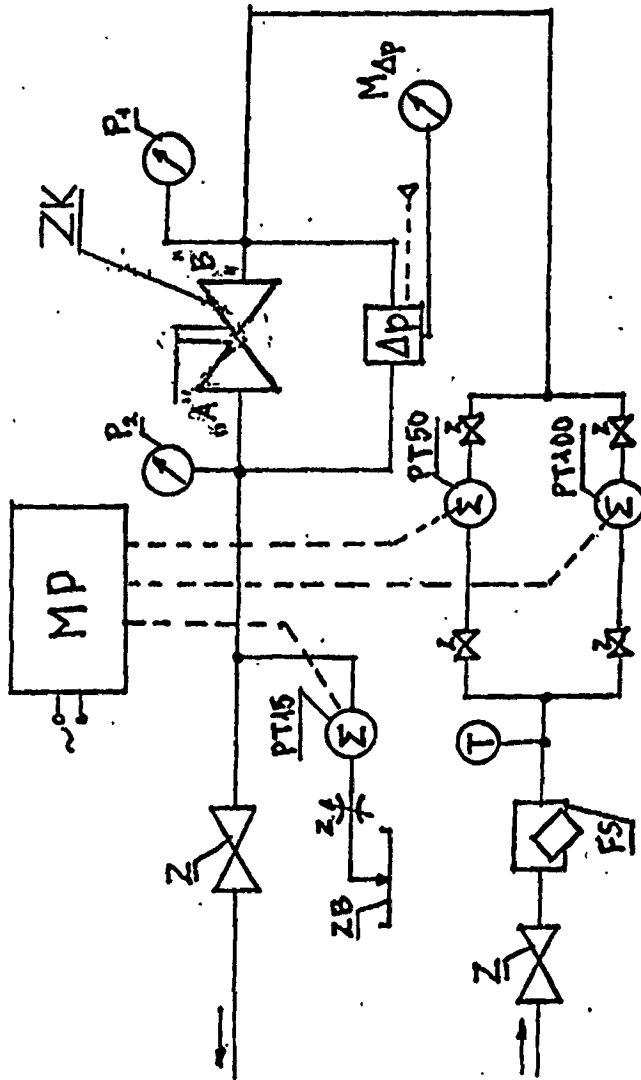
Tablica 6

DN /mm/	15	20	25	32	40	50	65
K_{VS} /m ³ /h/	11,16	16,22	25,34	53,24	90,56	155,53	265,59

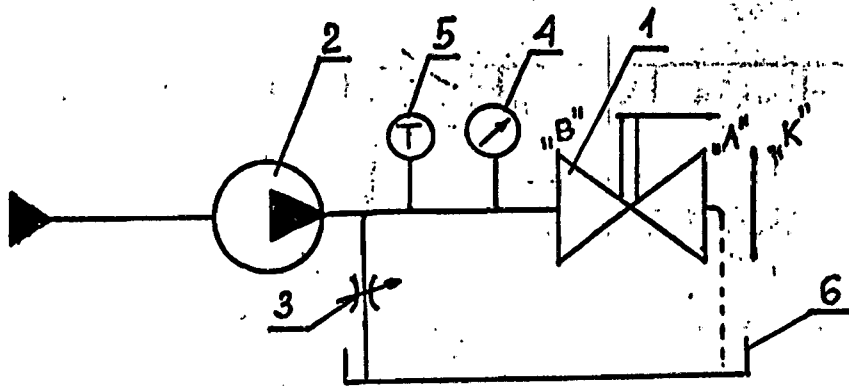
DN /mm/	80	100	125	150
K_{VS} /m ³ /h/	404,31	681,53	1045,37	1505,33

Oznaczenia:

- ZK - badany zawór kulowy
- P₁ - manometr przed zaworem
- P₂ - manometr za zaworem
- Δp - przetwornik różnicy ciśnień
- M_{Δp} - manometr przetwornika różnicy ciśnień
- PT15, PT50, PT100 - przepływomierze turbinowe
- MP - miernik przepływu
- FS - filtr siatkowy
- ZB - zbiornik otwarty
- Z - zawory
- T - termometr

Rys.1. Stanowisko do wyznaczania charakterystyk przepływowych.

Oznaczenia:

- 1 - badany zawór kulowy
- 2 - pompa nurnikowa o zakresie 0 - 4MPa
- 3 - zawór upustowy
- 4 - manometr kontrolny o zakresie 0 - 4MPa, klasy 0,4
- 5 - termometr
- 6 - zbiornik otwarty

"A" , "B" - oznaczenia kołnierzy zaworu
"K" - kołnierz zaślepiający

Rys. 2 . Schemat stanowiska do prób szczelności zamknięcia wodą i prób szczelności zewnętrznej wodą.

11

Tablica 1. Zawory kulowe P.P.ARBUD. Wyniki pomiarów $Q = f / \Delta p$ oraz wyniki obliczeń K_{vs} dla zaworów całkowicie otwartych, dla kierunków zasilania "A" i "B".
 $\Delta p / \text{MPa}$, $Q / \text{m}^3/\text{h}$, $K_{vs} / \text{m}^3/\text{h}$

Zawór DN 15, PN2,5 Kier.zas."A"	Δp	0,0368	0,0603	0,0686	0,0785	0,0981	$K_{vsr. "A"} =$ = 11,545	$K_{vsr.} =$ = 11,159
	Q	6,9	9,0	9,5	10,3	11,4		
Zawór DN 15, PN2,5 Kier.zas."B"	K_{vs}	11,527	11,589	11,467	11,629	11,511	$K_{vsr. "B"} =$ = 10,973	
	Δp	0,0392	0,0490	0,0662	0,0804	0,0991		
Zawór DN 20, PN2,5 Kier.zas."A"	Q	6,8	7,6	8,7	9,6	10,6	$K_{vsr. "A"} =$ = 15,961	$K_{vsr.} =$ = 16,218
	K_{vs}	10,857	10,854	10,693	10,905	10,458		
Zawór DN 20, PN2,5 Kier.zas."B"	Δp	0,0353	0,0588	0,0731	0,0785	0,0971	$K_{vsr. "B"} =$ = 16,475	
	Q	9,5	12,4	13,6	14,0	15,7		
Zawór DN 25, PN2,5 Kier.zas."A"	K_{vs}	15,989	16,166	15,910	15,806	15,934	$K_{vsr. "A"} =$ = 25,260	$K_{vsr.} =$ = 25,340
	Δp	0,0451	0,0613	0,0711	0,0809	0,0981		
Zawór DN 25, PN2,5 Kier.zas."B"	Q	11,1	12,8	13,9	14,8	16,4	$K_{vsr. "B"} =$ = 25,420	
	K_{vs}	16,527	16,349	16,485	16,455	16,561		
Zawór DN 25, PN2,5 Kier.zas."A"	Δp	0,0391	0,0672	0,0760	0,0907	0,0991	$K_{vsr. "A"} =$ = 25,260	$K_{vsr.} =$ = 25,340
	Q	15,9	20,7	22,0	24,0	25,1		
Zawór DN 25, PN2,5 Kier.zas."B"	K_{vs}	25,386	25,256	25,236	25,200	25,220	$K_{vsr. "B"} =$ = 25,420	
	Δp	0,0476	0,0579	0,0853	0,0961	0,0981		
Zawór DN 25, PN2,5 Kier.zas."B"	Q	17,5	19,3	23,5	24,9	25,2	$K_{vsr. "B"} =$ = 25,420	
	K_{vs}	25,400	25,420	25,440	25,405	25,435		

Tablica 1. Zawory kulowe P.P.ARBUD. Wyniki pomiarów $Q = f / \Delta p$ oraz wyniki obliczeń K_{vs} dla zaworów całkowicie otwartych, dla kierunków zasilania "A" i "B".
 Δp /MPa/, Q /m³/h/, K_{vs} /m³/h/ /c.d.tablicy ze str.12/

Zawór DN32 , PN2,5 Kier.zas."A"	Δp	0,0407	0,0466	0,0540	0,0460	0,0858	$K_{vs\text{sr. "A"}}$ = 52,649	$K_{vs\text{sr.}}$ = 53,242
	Q	33	36	39	46	49		
Zawór DN32 , PN2,5 Kier.zas."B"	K_{vs}	51,728	52,747	53,102	52,767	52,900	$K_{vs\text{sr. "B"}}$ = 53,835	
	Δp	0,0358	0,0564	0,0711	0,0956	0,0981		
Zawór DN40 , PN2,5 Kier.zas."A"	Q	32	41	45	53	53		
	K_{vs}	53,485	54,600	53,270	54,203	53,519		
Zawór DN40 , PN2,5 Kier.zas."B"	Δp	0,0490	0,0711	0,0785	0,0858	0,0981	$K_{vs\text{sr. "A"}}$ = 86,843	$K_{vs\text{sr.}}$ = 90,558
	Q	60	73	77	81	86		
Zawór DN40 , PN2,5 Kier.zas."B"	K_{vs}	85,686	86,578	86,933	87,440	86,843	$K_{vs\text{sr. "B"}}$ = 94,420	
	Δp	0,0490	0,0613	0,0662	0,0740	0,0956		
Zawór DN50 , PN2,5 Kier.zas."A"	Q	66	74	77	83	92		
	K_{vs}	94,255	94,520	94,641	94,595	94,088		
Zawór DN50 , PN2,5 Kier.zas."B"	Δp	0,0432	0,0525	0,0613	0,0628	0,0647	$K_{vs\text{sr. "A"}}$ = 153,122	$K_{vs\text{sr.}}$ = 155,532
	Q	100	111	120	121	124		
Zawór DN50 , PN2,5 Kier.zas."B"	K_{vs}	152,230	153,247	153,276	152,738	154,132	$K_{vs\text{sr. "B"}}$ = 158,742	
	Δp	0,0461	0,0530	0,0569	0,0588	0,0633		
Zawór DN50 , PN2,5 Kier.zas."B"	Q	108	115	120	122	126		
	K_{vs}	159,084	158,033	159,108	159,051	158,432		

Tablica 1. Zawory kulowe P.P.ARBUD. Wyniki pomiarów $Q = f / \Delta p$ oraz wyniki obliczeń K_{vs} dla zaworów całkowicie otwartych, dla kierunków zasilania "A" i "B".

Δp /MPa/, Q /m³/h/, K_{vs} /m³/h/ /c.d.tablicy ze str.13/

Zawór DN:65, PN2,5 Kier.zas."A"	Δp	0,0420	0,0460	0,0500	0,0640	0,0680	$K_{vs\text{sr.}} = 266,60$	$K_{vs\text{sr.}} = 265,59$
	Q	174	179	188	214	220		
Zawór DN:65, PN2,5 Kier.zas."B"	K_{vs}	268,51	264,13	265,98	268,01	266,43	$K_{vs\text{sr.}} = 264,57$	
	Δp	0,0407	0,0510	0,0560	0,0610	0,0650		
Zawór DN:80, PN2,5 Kier.zas."A"	Q	170	187	198	207	214	$K_{vs\text{sr.}} = 403,765$	$K_{vs\text{sr.}} = 404,313$
	K_{vs}	266,12	261,81	264,42	265,15	265,36		
Zawór DN:80, PN2,5 Kier.zas."B"	Δp	0,0245	0,0304	0,0309	0,0314	0,0338	$K_{vs\text{sr.}} = 404,861$	
	Q	200	222	225	226	235		
Zawór DN:100, PN2,5 Kier.zas."A"	K_{vs}	403,920	402,641	404,820	403,433	404,012	$K_{vs\text{sr.}} = 681,64$	$K_{vs\text{sr.}} = 681,53$
	Δp	0,0294	0,0314	0,0333	0,0338	0,0343		
Zawór DN:100, PN2,5 Kier.zas."B"	Q	118	226	235	236	238	$K_{vs\text{sr.}} = 681,42$	
	K_{vs}	401,927	403,433	406,973	405,731	406,242		
Zawór DN:100, PN2,5 Kier.zas."A"	Δp	0,0118	0,0118	0,0127	0,0127	0,0137	$K_{vs\text{sr.}} = 681,42$	
	Q	233	233	245	245	251		
Zawór DN:100, PN2,5 Kier.zas."B"	K_{vs}	679,22	679,22	686,17	686,17	679,22	$K_{vs\text{sr.}} = 681,42$	
	Δp	0,0127	0,0132	0,0132	0,0132	0,0132		
Zawór DN:100, PN2,5 Kier.zas."A"	Q	245	246	247	247	250	$K_{vs\text{sr.}} = 681,42$	
	K_{vs}	686,17	676,11	678,85	678,85	687,10		

14

Tablica 2. Wyniki próby szczelności zewnętrznej wodą.

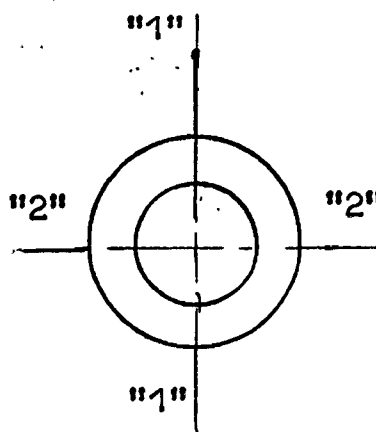
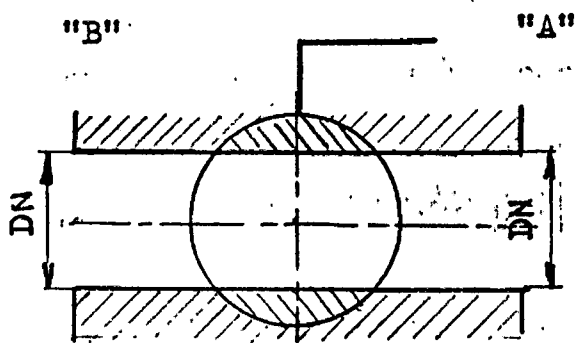
Zawory badane		Kierunek zasilania zaworów	Ciśnienie próby	Czas próby	Wynik próby
DN	PN				
mm	MPa		MPa	min	Nie wystąpiły objawy nieszczelności we wszystkich badanych zaworach
32	2,5	"B"	3,7	10	
50	2,5	"B"	3,7	10	
80	2,5	"B"	3,7	10	

Tablica 3. Wyniki próby szczelności zamknięcia wodą.

Zawory badane		Kierunek zasilania	Ciśnienie próbne	Czas próby	Wynik próby
DN	PN				
mm	MPa		MPa	min	Wszystkie zawory całkowicie szczelne dla kierunków zasilania "A" i "B"
32	2,5	Dla wszystkich badanych zaworów kolejno "A" i "B"	2,75	10	
50	2,5		2,75	10	
80	2,5		2,75	10	

Tablica 4. Wyniki pomiarów geometrycznych średnic wlotowych i wylotowych DN/mm/ dla stron "A" i "B" zaworów kulowych w płaszczyznach "1" i "2".

DN	D/mm/				Średnia
	Strona "A"		Strona "B"		
	"1"	"2"	"1"	"2"	
32	32,75	32,75	32,75	32,50	32,688
50	51,20	50,40	50,60	50,70	50,785
65	66,20	65,40	66,10	66,70	66,100
80	79,35	78,30	79,55	78,45	78,913
100	99,00	99,20	98,80	98,60	98,900

Charakterystyki przepływowe
 zaworów kulowych firmy
 P.P. "ARBUD" dla DN15 do DN65

